

Η «Διακήρυξη για το Θέατρο/Δράμα στην Εκπαίδευση» του Ευρωπαϊκού Τμήματος του Διεθνούς Οργανισμού για το Θέατρο στην Εκπαίδευση (IDEA- Europe) Αθήνα Νοέμβριος 2010

Εισαγωγή

Η UNESCO παρουσίασε τον Οδικό Χάρτη για τις Τέχνες στην Εκπαίδευση στο Παγκόσμιο Συνέδριο το 2006 στη Λισσαβόνα και την Ημερήσια Διάταξη της Σεούλ στο ομώνυμο Παγκόσμιο Συνέδριο το 2010. Κοινή διαπίστωση και των δυο συνεδρίων ήταν πως οι Τέχνες παίζουν θεμελιώδη ρόλο στην εκπαίδευση και γι' αυτό θα πρέπει να διασφαλιστεί η παρουσία τους σε αυτήν σε όλα τα κράτη-μέλη του Ο.Η.Ε.

Στις 25-28 Νοεμβρίου 2010 πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα η ετήσια συνάντηση των εκπροσώπων των χωρών του Ευρωπαϊκού Τμήματος του Διεθνούς Οργανισμού για το Θέατρο στην Εκπαίδευση (IDEA). Εκπρόσωποι 18 χωρών συνέταξαν την παρούσα διακήρυξη, καθώς τόσο η εμπειρία όσο και η έρευνα έχουν αποδείξει ότι το θέατρο/δράμα προάγει τις ικανότητες συνεργασίας, αλληλεγγύης και δημιουργικότητας. Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα DICE αποτελεί ένα παράδειγμα μεταξύ πολλών άλλων. Η πλειοψηφία των πολιτικών, ωστόσο, δεν έχει ακόμα πεισθεί πως απαιτούνται κατάλληλες πρωτοβουλίες, που θα αναζωογονήσουν το εκπαιδευτικό σύστημα προς όφελος των παιδιών μας και του μέλλοντος του κόσμου.

Έτσι, οι εκπρόσωποι κατέληξαν στα ακόλουθα συμπεράσματα, σκοπούς και στόχους, με την ελπίδα πως θα εφαρμοστούν και θα υποστηριχθούν σε όλες τις χώρες της Ευρώπης.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ – ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΣ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ

- α) Το Θέατρο/Δράμα αποτελεί ξεχωριστό διδακτικό καλλιτεχνικό αντικείμενο και πρέπει να διδάσκεται υποχρεωτικά ως μέρος κάθε εκπαιδευτικού προγράμματος.
- β) Είναι αναγκαίο να διδάσκεται για κάποια χρόνια, αφού είναι μία μακροπρόθεσμη διαδικασία.
- γ) Τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και τα παιδιά πρέπει να ενθαρρύνονται να εκτιμούν το θέατρο/δράμα, πράγμα που θα οδηγήσει σε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση.
- δ) Όλοι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι κατάλληλα καταρτισμένοι, ώστε να μπορούν να συνεργαστούν με θεατροπαιδαγωγούς και άλλους επαγγελματίες του θεάτρου στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- ε) Η διεύρυνση των συνεργασιών ανάμεσα σε φορείς της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και των ανθρώπων του θεάτρου είναι απαραίτητη.
- στ) Το Θέατρο/Δράμα πρέπει να αξιοποιείται ως μεθοδολογία για τη διδασκαλία άλλων αντικειμένων, ιδιαίτερα στο δημοτικό σχολείο.
- ζ) Αυτή η αξιοποίηση είναι αποτελεσματική μόνο αν συνοδεύεται από τη διδασκαλία των τεχνών σε κάθε βαθμίδα
- η) Τα προγράμματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών, θεατροπαιδαγωγών και καλλιτεχνών του θεάτρου πρέπει να αναθεωρηθούν, έτσι ώστε να εφοδιάζουν τους εκπαιδευτικούς και τους καλλιτέχνες με την απαιτούμενη γνώση και εμπειρία, προκειμένου να αναλάβουν από κοινού το ρόλο των εμπυχωτών στη μαθησιακή διαδικασία και να μπορέσουν να αξιοποιήσουν πλήρως τα αποτελέσματα των δι-επαγγελματικών συνεργασιών.
- θ) Τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι καλλιτέχνες πρέπει να ενδιαφέρονται ο ένας για την τομέα ειδίκευσης του άλλου και να συμμερίζονται το κοινό τους ενδιαφέρον για την παιδαγωγική.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ

Σύμφωνα με το Άρθρο 27 της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα «Καθένας έχει το δικαίωμα να συμμετέχει ελεύθερα στην πνευματική ζωή της κοινότητας, να απολαμβάνει τις καλές τέχνες και να μετέχει στην επιστημονική πρόοδο και στα αγαθά της»

Το Άρθρο 31 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, επίσης, προβλέπει: «Τα συμβαλλόμενα κράτη σέβονται και προάγουν το δικαίωμα του παιδιού να συμμετέχει πλήρως στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή και ενθαρρύνουν την προσφορά κατάλληλων και ίσων ευκαιριών για πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες και για δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου».

Παρόλο που τα Δικαιώματα του Παιδιού και η Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων παραβιάζονται διαρκώς με διάφορους τρόπους, το Θέατρο/Δράμα στην εκπαίδευση σε όλες του τις εκφάνσεις διεκδικεί το δικαίωμα όλων των παιδιών και των νέων να συνυπάρχουν δημιουργικά, να βιώνουν τη συνεργασία και τη σύμπραξη και να ονειρεύονται τη μεταμόρφωση του κόσμου μας αλλά και την προσωπική τους.

Ο πολιτισμός, η τέχνη στην εκπαίδευση, η τέχνη ως εκπαίδευση, το παιχνίδι, η απόλαυση, η δημιουργικότητα, η συλλογική εργασία και η φαντασία δε βρίσκουν πάντα το εύφορο έδαφος που χρειάζονται για να ανθίσουν στην παγκόσμια πραγματικότητα της οικονομικής κρίσης, η οποία υποβαθμίζει την αξία του ανθρώπου και θέτει σε αμφισβήτηση κατακτήσεις που επιτεύχθηκαν με συλλογικές προσπάθειες αιώνων για έναν ελεύθερο, δίκαιο και πιο ανθρώπινο κόσμο.

Εμείς, οι ειδικοί θεατροπαιδαγωγοί, οι άνθρωποι των καλών τεχνών και του θεάτρου, που δουλεύουμε στην εκπαίδευση, συνεχίζουμε να δημιουργούμε το μη αναμενόμενο, μέσα και έξω από την τάξη, μέσα και έξω από το σχολείο, όπου κι αν εργαζόμαστε με παιδιά και νέους. Η διαδικασία της μάθησης δεν περιορίζεται πλέον στο χώρο του σχολείου. Οι συνεργασίες μεταξύ σχολείων και πολιτιστικών φορέων και οργανισμών έχουν αναδείξει νέες προοπτικές για τις τέχνες στην εκπαίδευση.

Σε όλους αυτούς τους χώρους, η αγάπη και ο ενθουσιασμός μας ανοίγουν πολλά και διαφορετικά μονοπάτια μάθησης για όλους μας. Πρέπει να περπατήσουμε σε αυτά τα μονοπάτια, με γνώμονα τον νου και την καρδιά μας, το σώμα μας ως ολότητα, για να μπορέσουμε να κατανοήσουμε τη ζωή και τον κόσμο γύρω μας. Ο άνθρωπος που αναπτύσσεται ως ολότητα, ως σώμα, μυαλό και ψυχή, μπορεί να κρίνει την πραγματικότητα, να αντιτεθεί σε κάθε είδους προσβολή και παραβίαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Δικαιωμάτων του Παιδιού. Αυτόν τον άνθρωπο προσπαθεί να δημιουργήσει και να καλλιεργήσει το Θέατρο/Δράμα στην εκπαίδευση, γιατί μόνο έτσι μπορεί να διατηρηθεί ζωντανή η ελπίδα για έναν καλύτερο κόσμο. Αυτό τον καλύτερο κόσμο θέλουμε να αφήσουμε ως κληρονομιά στις επόμενες γενιές.

Συντάξαμε αυτή τη Διακήρυξη για να απευθυνθούμε στους πολιτικούς και στους ιθύνοντες όλων των Ευρωπαϊκών χωρών. Τη διακήρυξή μας συνοπογράφουν ευρωπαϊκές ενώσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα του θεάτρου και του δράματος στην εκπαίδευση. Θεωρούμε ότι

πρόκειται για ένα ουσιαστικό βήμα προς την αναγνώριση ίσων ευκαιριών για πολιτιστικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες στην εκπαίδευση.

Συμβολικά απευθύνουμε την διακήρυξή μας από την Αθήνα, την πόλη στην οποία γεννήθηκε η ιδέα του θεάτρου ως εκπαίδευση των πολιτών, και απ' όπου διαδόθηκε, στη συνέχεια, σε όλο τον κόσμο.

Παροτρύνουμε σθεναρά τις κυβερνήσεις των ευρωπαϊκών χωρών να δεχθούν αυτό το μανιφέστο ως μέσο για να προχωρήσουμε μπροστά.

Αθήνα, Νοέμβριος 2010

IDEA- International Drama/Theatre and Education Association

IDEA EUROPE MEMBERS 2010

ORDINARY MEMBERS

Centar za Dramski Odgoj Bosne i Hercegovine CDO	Bosnia & Herzegovina
Croatian Centre for Drama Education HCDO	Croatia
Sdruzeni pro tvorivu dramatiku - STD	Czech Republik
The Danish Drama Teachers Association	Denmark
Finnish Drama Theatre Education Association FIDEA	Finland
Ass. Nationale de Recherche et d'Action Théâtre ANRAT	France
Teatarska Mladina na Makedonija	FYROM
Bundesverband Theater in Schulen BVTS	Germany
Hellenic Theatre/Drama & Education Network TENet-Gr	Greece
Magyar Dramapedagogiai Tarsasag HUDEA	Hungary
Félag um leiklist í skólastarfilceland FLISS	Iceland
Association For Drama In Education In Ireland	Ireland
Associazione Promozione Ricerca d. Cultura Teatrale(AGITA)	Italy
Beroepsorganisatie Docenten Theater/Drama - BDThD	Netherland
Landslaget Drama I Skolen LDS	Norway
Portuguese Movement of Education through Art	Portugal
Centre For Drama In Education And Art	Serbia
Läraryförbundet Ämnesrådet Drama	Sweden
Riksorganisasjonen aukt. Dramapedagoger RAD	Sweden
Association For Creative Drama,	Turkey
Olusum Drama Enstitusu	Turkey
National Drama ND	United Kingdom

ASSOCIATED MEMBERS

Theatre Tsvete	Bulgaria
European Performers House	Denmark
David Keir Wright, Queen Margaret University, Edinburgh	Scotland
AAA Favre View v. Maria v. Bakelen	France
Hydrama Theatre and Arts Centre Greece	Greece
Káva Kulturális Muhely Egyesület	Hungary
Education Development Centre (Pedagogikas Institutas)	Lithuania